

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars secunda, hoc est:
Solida, ad discendam & exercendam, ex evangeliis tam
dominicalibus quam festivalibus Christi & sui-ipsius
notitiam, informatio**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exordium

[urn:nbn:de:bsz:31-126164](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126164)

Das ist mein Trost zu aller Zeit/
In allem Creutz und Traurigkeit/
Ich weiß daß ich am Jüngsten Tag
Ohn alle Klag
Werd auferstehn aus meinem Grab.
Mein lieber fromm'r getreuer Gott!
All mein Gebein bewahren thut/
Da wird nicht eins vom Leibe mein/
Sey groß oder klein

Umkommen noch verlohren seyn.
Mein lieben Gott von Angesicht:
Werd ich anschau dran zweiffel ich
nicht/
In ewiger Freud und Seligkeit/
Die mir bereit/
Ihm sey Lob Preis in Ewigkeit/
Amen.

* * *

Dominica XXV. post Trinitatis.

Evangelium, Matth. 24. v. 15. 28.

EXORDIUM.

O Stendit olim Deus Ezechieli in visione *varias abominaciones domus Israel*. Adduxit enim cum Hierosolymam in templum, ibi vidit ab Aquilone portæ altaris idolum *zeli patri-familias*, in ipso introitu. Ulterius ingressus, vidit omnem similitudinem *reptilium & animalium abominationem*, & universa idola domus Israel, coram quibus steterunt septuaginta viri de senioribus domus Israel, *thuribulum* habentes in manu sua, eoque sacrificantes. Vidit quoque mulieres sedentes, *plangentes Adonidem*, Ezech. 8. v. 3. seqq.

Hæc mira visio est, in qua nobis consideranda proponitur:

1. *Idea profanationis templi externi*. Per idolum enim, quod in zelum patris-familias, Dei nempe trinunius, qui habitaculum in templo, 1. Reg. 8. 30. & quasi ignem & caminum habuit, Esa. 31. 9. erectum fuerat, Biblia Weimariensia intelligunt, *idolum Baal*, cui Manasses aras erexerat, 2. Reg. 21. 3. c. 23, 32. id abominatio erat patri-familias, qui

juxta se Deos alienos ferre nequit, Exod. 20. v. 3. Ideo inquit Elias? Usque quo claudicatis in duas partes? 1. Reg. 18. 21.

Quod vero Propheta, cum ulterius ingressus est, *omnem similitudinem reptilium & animalium* vidit, eo indicatum est, quod non uno modo idololatriam commiserint; verum sicut gentiles varia idola habuerunt, quæ divino cultu affecerunt; Ægyptii Apim, in forma vituli, Exod. 32. v. 4. Qui erant de Sepharvaim, Adramelech & Anamolech, in iii agine pavonis & muli, 2. Reg. 17. v. 31. Viri de Emath, Afima in simulacro hirci, ibid. v. 30. Moabitæ Baal-Peor, Num. 23. Palæstini Dagon in forma feminae marinae, 1. Sam. 5. v. 2. & id genus alia: Ita in omnibus fere gentiles æmulati sunt, & hoc modo mutaverunt gloriam incorruptibilis Dei, in similitudinem imaginis corruptibilis hominis, & volucrum & quadrupedum & serpentium, Rom. 1. v. 23.

Imprimis mentio hic fit *mulierum plangentium Adonidem*, qui Veneris rivalis fuit, in cujus honorem gentiles anniverfarie festa

sta luētuoſa inſtituerunt, quæ à muneribus Judaicis quoque celebrata ſunt, quo ipſo Deum valde commoverunt, & occaſionem præbuerunt, ut excidium urbis maturaverit, ut ex ſeq. 9. cap. patet.

2. *Idea profanationis templi interni.* Nam in hoc quoque variæ inveniuntur abominationes zeli patri-familias, qui Deus Spiritus Sanctus eſt, & templum ſuum merito in cordibus hominum habere debet, 1. Cor. 3, 16. ne reptilia nociva & animalia venenata in iisdem inveniuntur, qualia ſunt ſerpentes, & genimina viperarum, Matth. 3, 7. ſed omnis generis præclaræ virtutes, quæ enarrantur, Gal. 5, 22. *Hoc fit, quando non ad inſtar mulierum iſtarum Adonidem plangimus: ſed ſuper peccata noſtra ſtemus,* Luc. 23, 23. & ſuper omnes abominationes, quæ paſſim patrantur, Ezech. 9, v. 6. Simul quoque odora menta orationum offerimus Deo in odorem ſuavitatis. Apoc. 5, 8. cum Davide ſuſpirantes: Domine non intres in iudicium cum ſervo tuo. Doce me facere voluntatem tuam, Pſal. 143, v. 2. 10.

De utraque abominatione concionatur Chriſtus in prælecto Evangelio: non enim Judæi templum externum duntaxat profanaverant per falſam doctrinam: ſed tantis quoque peccatis ſe adſtrinxerant, ut ipſe Joſephus ſcribere non dubitet: Puto, ſi Romani contranoxios venire tardaeſſent, aut biatu terra devorandam fuiſſe civitatem, aut diluvio perituram, aut fulminum ac Sodomæ incendiæ paſſuram.

Nos abſque ulteriori præloquio ad ipſam Evangelii tractationem nos confereamus, meditari:

I. *Ἀνθρωπολογίαν, ſive notitiam noſtri.*

II. *Χριςτολογίαν, ſive notitiam Chriſti.*

J.J.

Exegeſis.

Quemadmodum ignis egreſſus à Domino devoravit eos, qui cultum ejus alieni ignis oblatione profanaverant, non attento eo, quod filii Aaronis, & è ſtirpe ſacerdotali eſſent, Levit. 10, 2. Ita & Dominus Sabaoth, fortis ille zelotes, in juſta ira ſua Judæos propter incredulitatem fregit, & excidit, ut non amplius peculium ejus ſint. Hoc vero nobis exemplum factum eſt, ut inde bonitatem & ſeveritatem ejus agnoſcamus. In iis quidem, qui ceciderunt, ſeveritatem: bonitatem autem in nobis, ſi permaſerimus in bonitate: alioquin & nos excidemur, Rom. 11, v. 22.

In præſente Evangelio Servator Judæis interitum annunciavit, & abominabilem deſolationem, quæ ad conſummationem & finem perfeverabit, Dan. 9, v. ult. & ſimul applicavit ad diem noviſſimum, qui inſtar fulguris irrupturus, mundoque finem impoſiturus eſt.

Notitiam noſtri hinc diſcimus, ſi ſpectaverimus:

I. *Variam abominationem,* de qua Chriſtus ait: Cum ergo videritis abominationem deſolationis, quæ dicta eſt, à Daniele Propheta, ſtantiem in loco ſancto &c.

Quid per abominationem deſolationis intelligatur, non melius replicare poſſumus quam ſi ipſum Danielem inſpiciamus, ubi in fonte verba ita ſonant: Ceffabit hoſtia & ſacrificium per aliam abominationum deſolantem, Dan. 9, v. 27. Per aliam autem abominationum intelligitur exercitus Romanorum,